

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2011.gada 15.decembrī

Nr. E03-KREUD-27

Par tiesiskā pienākuma un administratīvā soda uzlikšanu

Par negodīgas komercprakses īstenošanu, par kuru paredzēts administratīvais sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa,

nepiedaloties SIA „EuroParking”,
juridiskā adrese: Pulkveža Brieža ielā 35, Rīga, LV-1045
reģistrācijas numurs: 40103410528,

izskatīja administratīvo lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), ņemot vērā saņemtās personu sūdzības (tostarp telefoniski), pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir izvērtējis SIA „EuroParking” (turpmāk – Sabiedrība) komercpraksi, kuru Sabiedrība īsteno, piedāvājot un sniedzot maksas autostāvvietu (turpmāk – stāvvietas) pakalpojumus un izmantojot automašīnu riteņu bloķētāju iekārtas (turpmāk – bloķētāji).

Veiktās izvērtēšanas rezultātā PTAC ir konstatējis turpmāk norādīto:

[1] PTAC ir saņēmis patērētāju iesniegumus un Valsts policijas (turpmāk – policija) pārsūtītos administratīvo pārkāpumu lietu materiālus par to, ka vairākās Rīgas stāvvietās, tostarp stāvvietā K.Valdemāra ielā 118, Maskavas ielā 7, Buļļu ielā 72 a un Dzirnāvu ielā 114/116, Sabiedrība, izmantojot bloķētājus, no automašīnu lietotājiem ir pieprasījusi maksu par līguma noteikumu pārkāpšanu (turpmāk – līgumsods). Automašīnu riteņiem uzliktie bloķētāji netika noņemti, līdz nebija samaksāta Sabiedrības darbinieka pieprasītā maksa (līgumsods). Personu iesniegumos tika norādīti šādi faktiskie apstākļi:

- Novietojot automašīnu, stāvvietā nebija satiekams neviens no Sabiedrības darbiniekiem un automašīnu lietotājiem nav bijusi iespēja norēķināties par stāvvietas pakalpojuma izmantošanu.
- Stāvvietā nebija sniegta informācija par stāvvietas pakalpojuma maksu.
- Automašīnām, ko to lietotāji novietoja stāvvietas teritorijā, tika uzlikti bloķētāji.
- Bloķētāju uzlikšana tika veikta, vai nu automašīnas lietotājam klāt neesot vai arī bloķējot novietoto automašīnu ar citu (Sabiedrības darbinieka) automašīnu.

- Par bloķētāja noņemšanu ir pieprasīta tūlītēja līgumsoda samaksas veikšana. Par bloķētāja noņemšanu vieglajai automašīnai tika pieprasīts līgumsods Ls 20,- vērtībā.
- Bloķētāja uzlikšana un līgumsoda pieprasīšana tika veikta arī gadījumos, kad automašīna attiecīgajā teritorijā tika novietota uz īsu laiku (ne ilgāku par 5 min.)
- Persona, kas pieprasīja līgumsoda tūlītēju apmaksu („problēmas atrisināšanu”) nestādījās priekšā un nespēja sevi identificēt kā Sabiedrības darbinieku.

[2] 2011.gada 18.augustā PTAC veica pārbaudi Sabiedrības apkalpotajā stāvvietā K.Valdemāra ielā 118, Rīgā. Par minēto faktu sastādīts akts Nr.BN-I-89/1. Pārbaudes laikā PTAC konstatēja, ka pie iebraukšanas stāvvietā tika sniegta informācija (skatīt attēlu zemāk) par to, ka maksas stāvvietu pirmās 45 minūtes var izmantot bez maksas, kā arī sniegta informācija par „*Teritorijas izmantošanas noteikumiem*” (turpmāk – Noteikumi). 2011.gada 5.decembrī PTAC darbinieki, atkārtoti veicot pārbaudi un sastādot aktu Nr.BN-I-89/2, konstatēja, ka Noteikumi, kas izvietoti K.Valdemāra ielā 118, Rīgā, esošajā stāvvietā nav mainījušies, kā arī pie iebraukšanas stāvvietā tiek sniegta informācija par to, ka maksas stāvvietu pirmās 45 minūtes ir iespējams izmantot bez maksas.

[3] Noteikumos ir sniegta zemāk norādītā informācija:

- Stāvvietu apkalpo Sabiedrība (1.punkts).
- Noteikumi attiecas uz visām personām, kas iebraukušas un (vai) atrodas stāvvietas teritorijā un transporta līdzekļa lietotājs pilnībā piekrīt Noteikumiem un atzīst, ka Noteikumi ir saistoši gan transporta līdzekļa lietotājam, gan tā īpašniekam (3.punkts).
- Stāvvietā ir izmantojama 24 stundas diennaktī (4.punkts).
- Stāvvietā ir atļauts turēt transporta līdzekli, ja ir saņemta Sabiedrības izsniegta atļauja (abonements) vai kasē ir veikta stāvvietas „*lietošanas priekšapmaksā*” (turpmāk – maksa) (7.punkts).
- Stāvvietas lietotājam aizliegts atstāt transporta līdzekli stāvvietā un ir pienākums nekavējoties aizbraukt no tās, ja nav saņemts Sabiedrības izsniegtais abonements vai nav veikta maksa (7.punkts).

- Novietojot transporta līdzekli stāvvietā, ir jāievēro abonementā vai priekšapmaksas kases čekā norādītais stāvvietas numurs (8.punkts).
- Ja stāvvietā novietotajā transporta līdzeklī (aiz priekšējā vējstikla) nav novietots abonements vai kases čeks, ja transporta līdzeklis stāvvietā ir atradies ilgāk par apmaksāto laiku, ja nav ievēroti Noteikumi, attiecībā uz transporta līdzekļa lietotāju, turētāju vai īpašnieku tiks piemērota „līgumsoda sankcija” (līgumsods) (9.punkts).
- „Soda naudas summa” (līgumsods) ir noteikta par katru transporta līdzekļa atrašanās dienu stāvvietā (laika skaitījumu sākot no 00:00). Līgumsoda apmērs motocikliem ir Ls 15,- par dienu, vieglajām automašīnām Ls 20,- par dienu, bet kravas transporta līdzekļiem Ls 50,- par dienu (9.punkts).
- Par līgumsoda apmaksu ir atbildīgs transporta līdzekļa lietotājs un tā īpašnieks (9.punkts).
- Sabiedrība, pamatojoties uz Civillikumā noteikto aizturējuma tiesību, ir tiesīga izmantot bloķētājus, līdz brīdim, kamēr vainīgā persona samaksā 9.punktā noteikto „Soda naudu” (līgumsodu) (10.punkts).
- Bloķētājs tiek noņemts tikai pēc soda naudas (līgumsoda) samaksas, un tā noņemšana var tikt veikta diennakts laikā no plkst. 08:00 līdz plkst. 22:00 (11.punkts).
- Par bloķētāju patvaļīgu noņemšanu vai bojāšanu ir jāmaksā līgumsods Ls 480,- apmērā (12.punkts).
- Piedziņas darbības par neveiktajiem maksājumiem, kā arī jebkuriem Sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem sakarā ar transportlīdzekļu novietošanu stāvvietā Sabiedrībai ir tiesības veikt pret transportlīdzekļa īpašnieku arī gadījumā, ja transportlīdzekli autostāvvietā novietojusi cita persona (14.punkts).

K.Valdemāra ielas 118, Rīgā, stāvvietas Noteikumos ir norādīts Sabiedrības nosaukums, bet nav sniegta informācija par citām Sabiedrību identificējošām pazīmēm – reģistrācijas numuru un juridisko adresi, savukārt Buļļu ielas 72 a, Rīgā, stāvvietas Noteikumos kā stāvvietas atļaujas (abonementa) izdevējs tika norādīta gan Sabiedrība, gan SIA „Parking Control”. Saskaņā ar PTAC rīcībā esošo informāciju SIA „VIADA” ģenerāldirektore 2011.gada 26.janvāra rīkojumā norādīto stāvvietas apkalpošanu Buļļu ielā 72 a, Rīgā, tika uzticēts veikt SIA „Parking Control”.

Informācija par pakalpojuma maksu (pakalpojuma cenu) stāvvietās netiek sniegta. Iebraucot stāvvietā, patērētāji tiek informēti par to, ka „Teritorijā tiek izmantoti transportlīdzekļu riteņu bloķētāji”.

Plakāta, uz kura izvietoti Noteikumi, apakšdaļā ir iekļauta norāde uz interneta mājas lapu www.pcl.lv (turpmāk – Mājas lapa) un tālruņa numuru +371 22811111 (turpmāk – Tālrunis). Mājas lapā ir sniegta informācija par SIA „Parking Control” un tās piedāvātajiem pakalpojumiem, bet informācija par Sabiedrību, tās pakalpojumiem un Noteikumu 7.punktā norādītās atļaujas (abonementa) saņemšanu Mājas lapā netiek sniegta. Mājas lapas sadaļā „Par mums” ir norādīts Tālrunis, kas ir izmantojams saziņai ar SIA „Parking Control”.

[4] 2011.gada 18.augustā veiktajā pārbaudē PTAC konstatēja, ka ne Noteikumos, ne kādā citā veidā K.Valdemāra ielas 118, Rīgā, stāvvietā nebija norādīta informācija par to, kā sameklēt par stāvvietas pakalpojumu sniegšanu atbildīgo Sabiedrības darbinieku un kādas darbības patērētājam ir veicamas, lai nepieciešamības gadījumā informētu stāvvietu uzraugošās personas par laiku, kad patērētājs ir uzsācis

stāvvietas izmantošanu. Stāvvietā nebija iespējams veikt Noteikumu 7.punktā norādīto maksu (stāvvietā netika nodrošināta iespēja apmaksāt stāvvietas pakalpojumu) un saņemt Noteikumu 8.punktā norādīto stāvvietas numuru, kā arī netika sniegta informācija par to, kur būtu meklējama Noteikumu 7.punktā norādīta „kase”. Stāvvietā nebija sniegta informācija par to, kādā veidā bez līgumsoda piemērošanas ir iespējams izmantot Sabiedrības piedāvāto 45 minūšu bezmaksas pakalpojumu.

[5] 2011.gada 19.augustā, uzskatot, ka Sabiedrības komercprakse, kas tika īstenota, nesniedzot patērētāju lēmumu pieņemšanai būtisku informāciju un no patērētājiem pieprasīto maksājumu saņemšanas nolūkā, izmantojot bloķētājus, varēja radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, PTAC pieņēma lēmumu Nr.21-07/4931-I-89 „*Par pagaidu noregulējumu*” (turpmāk – Lēmums). Lēmumā Sabiedrībai tika uzlikts tiesisks pienākums nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, kas izpaužas kā patērētāja lēmuma pieņemšanai nepieciešamas būtiskas informācijas par maksas autostāvvietu noklusēšana un bloķētāju iekārtu uzlikšana/venoņemšana līdz patērētājs ir veicis līgumsoda samaksu.

[6] Vienlaicīgi PTAC 2011.gada 19.augusta vēstulē Nr.21-07/4931-I-89 pieprasīja Sabiedrībai līdz 2011.gada 5.septembrim:

- sniegt informāciju par to, kā vārdā vai uzdevumā (savā, maksas autostāvvietas īpašnieka vai citas personas) Sabiedrība īsteno attiecīgo komercpraksi, pievienojot attiecīgus dokumentārus pierādījumus par visām Sabiedrības apkalpotajām maksas autostāvvietām;
- sniegt informāciju par to, kāpēc Sabiedrības pakalpojumu sniegšanas vietās izvietotajos noteikumos ir iekļauta informācija patērētājiem par autostāvvietas apmaksu kasē, bet faktiski tāda iespēja nepastāv;
- sniegt informāciju par to, kā patērētājiem ir iespējams norēķināties par autostāvvietas izmantošanas pakalpojumu Sabiedrības maksas autostāvvietās, tostarp K.Valdemāra ielā 118, Rīgā, kurā PTAC ir konstatējis, ka priekšapmaksu par stāvvietu veikt nav iespējams, bet soda sankcijas patērētājiem tiek piemērotas;
- sniegt informāciju par visām maksas autostāvvietām (to atrašanās vietām), kuras Sabiedrība piedāvā patērētājiem un/vai apkalpo;
- sniegt informāciju par to, uz kāda juridiska pamata Sabiedrība izmanto tiesiskās aizsardzības līdzekli – aizturējuma tiesības (riteņu bloķētāju iekārtu uzlikšanu);
- sniegt informāciju par to, kāds ir Sabiedrības noteiktā līgumsoda samaksas termiņš;
- sniegt ekonomiski pamatotu detalizētu skaidrojumu (t.sk., matemātisku aprēķinu) par Noteikumos (9. un 12.punktā) iekļauto līgumsodu apmēriem un to piemērošanu, izvērtējot to taisnīgumu.

[7] Lēmumu Sabiedrība pārsūdzēja, taču ar 2011.gada 22.septembra Administratīvās rajona tiesas lēmumu lietā Nr.A420590611 Sabiedrības pieteikums par Lēmuma atcelšanu tika noraidīts. Sabiedrības pieteikumā par Lēmuma atcelšanu, ko Administratīvā rajona tiesa saņēma 2011.gada 5.septembrī (saistībā ar 2011.gada 19.augusta vēstulē Nr.21-07/4931-I-89 pieprasīto informāciju) tika norādīts, ka bloķētāju aizliegšana līgumsoda piedzīšanai ir pretrunā Sabiedrības komercdarbības mērķiem, jo tādejādi tiek samazinātas Sabiedrības iespējas ārpustiesas kārtībā un savlaicīgi saņemt maksu par pakalpojuma lietošanu no tām personām, kas pārkāpj

stāvvietas noteikumus. Cita informācija, kas būtu saistāma ar 2011.gada 19.augusta vēstulē Nr.21-07/4931-I-89 pieprasīto informāciju, pieteikumā tiesai netika sniegta.

[8] Pēc Lēmuma spēkā stāšanās 2011.gada 26.augustā PTAC turpināja saņemt informāciju par to, ka Sabiedrība, pieprasot līgumsoda tūlītēju samaksu, turpina bloķētāju izmantošanu. 2011.gada 23.septembrī PTAC tika saņemts iesniegums par bloķētāju izmantošanu K.Valdemāra ielā 118, Rīgā (lietas numurs PTAC administratīvo lietu reģistrā – I-108). Saņemot šo sūdzību un tādejādi konstatējot, ka Sabiedrība nepilda Lēmumā noteikto tiesisko pienākumu, 2011.gada 23.septembrī PTAC pieņēma lēmumu par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma, par kuru paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 175.⁹ pantā, kas nosaka atbildību par informācijas nesniegšanu, nepatiesas informācijas sniegšanu reklāmas un patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzības iestādēm un to likumīgo prasību un lēmumu nepildīšanu, lietā.

2011.gada 28.oktobrī PTAC saņēma policijas pārsūtītos 2011.gada 20.oktobrī elektronisko notikumu žurnālā reģistrētās lietas Nr.11412 materiālus par automašīnas bloķēšanas faktu Dzirnau ielā 114/116, Rīgā.

2011.gada 11.novembrī PTAC saņēma policijas pārsūtītos 2011.gada 3.novembrī elektronisko notikumu žurnālā reģistrētās lietas Nr.1197 materiālus par automašīnas bloķēšanas faktu Dzirnau ielā 114/116, Rīgā.

2011.gada 7.decembrī PTAC saņēma divus patērētāju iesniegumus par bloķētāju izmantošanu K.Valdemāra ielas 118, Rīgā, stāvvietā.

[9] Ar PTAC 2011.gada 27.septembra vēstuli Nr.21-07/5696-I-89 Sabiedrība tika brīdināta par administratīvā akta piespiedu izpildi un tika informēta par uzaicinājumu uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu 2011.gada 29.novembrī plkst.11:00 K.Valdemāra ielā 157. Uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu norādītajā laikā un vietā Sabiedrības pārstāvis neieradās, un 2011.gada 29.novembrī PTAC par Lēmumā noteiktā tiesiskā pienākuma nepildīšanu sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.RA204156.

[10] 2011.gada 30.septembrī PTAC, konstatējot, ka Sabiedrība nav sniegusi 2011.gada 19.augusta vēstulē Nr.21-07/4931-I-89 pieprasīto informāciju, pieņēma lēmumu par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma, par kuru paredzēta atbildība LAPK 175.⁹ pantā, lietā.

[11] 2011.gada 4.oktobrī PTAC saņēma Sabiedrības iesniegumu par informācijas sniegšanu. Šajā iesniegumā Sabiedrība norādīja, ka atbildes uz PTAC 2011.gada 19.augusta vēstulē Nr.21-07/4931-I-89 uzdotajiem jautājumiem un viedokli Sabiedrība daļēji jau ir sniegusi, 2011.gada 5.septembrī, iesniedzot PTAC iesniegumu, par pagaidu noregulējuma atcelšanu, kuram pievienots 2011.gada 5.septembra pieteikums Administratīvajai rajona tiesai. Šajā iesniegumā Sabiedrība ir paskaidrojusi turpmāk norādīto:

- komercpraksi Sabiedrība īsteno savā vārdā, bet līgumus ar stāvvietu īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem Sabiedrība PTAC neiesniegs, jo neviena no šo līgumu pusēm nav patērētājs un šāda informācija satur komercnoslēpumu;
- apmaksu par stāvvietas pakalpojumu var veikt praktiski visās Sabiedrības apkalpotajās stāvvietās (parasti benzīntanku kasēs), izņemot stāvvietu K.Valdemāra ielā 118, Rīgā. Visās stāvvietās ir norādīts informatīvais tālrunis, pa kuru var vienoties par samaksas veikšanas kārtību;

- informāciju par to, cik stāvvietas Sabiedrība apkalpo, Sabiedrība PTAC nesniegs – PTAC šāda informācija jau ir zināma un par to liecina Interneta portālā www.apollo.lv publicētajā rakstā „PTAC pret nelikumīgu riteņu bloķēšanu vaino „EuroParking” un vēršas prokuratūrā” sniegtā informācija par to, ka „Firmai reģistrētas desmit auto stāvvietas”;
- aizturējuma tiesību izmantošana, uzliekot bloķētājus, ir likumīga, jo to pieļauj Civillikums, bet izvēlēties bloķētāju izmantošanu ir Sabiedrības personiskās tiesības – paš aizsardzības līdzekļa izvēle;
- līgumsoda samaksas veikšanu kā jebkuru paš aizsardzības līdzekli Sabiedrība pieprasa (īsteno) nekavējoties;
- līgumsoda ekonomiskā pamatojuma skaidrojumu Sabiedrība PTAC nesniegs, jo saskaņā ar Administratīvā procesa likumu iestāde pati var izdarīt minētos aprēķinus un izvērtēt to tiesiskumu. Līgumsods nav izvērtējams ne salīdzinājumā, ne saistībā ar matemātisku aprēķinu, ne ekonomisku pamatojumu. „Runa iet nevis par līgumu par autostāvvietas lietošanu, bet gan par pārkāpēja vienpusēji uzņemtu saistību, kuru tas apņēmis ciest par svešas lietas bezmaksas lietošanu”.

[12] 2011.gada 24.oktobrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-07/6277-I-89. Vēstulē Sabiedrība tika informēta par to, ka, tā kā līdz 2011.gada 30.septembrim PTAC Sabiedrībai pieprasīto informāciju nav saņēmis (Sabiedrība attiecīgo informāciju noteiktajā termiņā nav sniegusi), 2011.gada 30.septembrī PTAC ir nolēmis uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma, par kuru paredzēta atbildība LAPK 175.⁹ pantā, lietā.

Vēstulē Sabiedrība tika uzaicināta 2011.gada 14.decembrī ierasties PTAC uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu. Vienlaicīgi PTAC atkārtoti un papildus pieprasīja Sabiedrībai līdz 2011.gada 7.novembrim sniegt šādu informāciju un dokumentus:

- starp Sabiedrību un stāvvietu teritoriju īpašniekiem (vai tiesiskajiem valdītājiem) noslēgto līgumu saistībā ar autostāvvietas ierīkošanu un apkalpošanu kopijas;
- par visām maksas autostāvvietām (to atrašanās vietām), kuras Sabiedrība piedāvā patērētājiem un/vai apkalpo (PTAC paskaidroja, ka Sabiedrība šo informāciju nav sniegusi, līdz ar to nav pamatots Sabiedrības uzskats, ka šī informācija ir PTAC rīcībā);
- par to, kāpēc Sabiedrības apkalpoto maksas autostāvvietu teritorijās izvietotajos Noteikumos ir iekļauta atsauce uz citas personas (cita komersanta) mājas lapu, kurā, pretēji minējos noteikumos norādītajam, patērētājam nav iespējams iegūt informāciju par Sabiedrības apkalpoto autostāvvietu „stāvēšanas atļauju (abonnementu)” iegādi.

Vēstulē Sabiedrība tika informēta arī par to, ka PTAC ir uzsācis Sabiedrības patērētājiem piedāvāto līguma noteikumu atbilstības izvērtēšanu, par ko PTAC ar Sabiedrību sazināsies atsevišķi.

[13] 2011.gada 7.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2011.gada 31.oktobra iesniegumu, kurā Sabiedrība, atbildot uz PTAC 2011.gada 24.oktobra vēstulē Nr. 21-07/6277-I-89 izteikto pieprasījumu atkārtoti un papildus sniegt informāciju, paskaidroja, ka Sabiedrība PTAC jau ir sniegusi gan informāciju, gan viedokli par vēstulē norādītajiem pirmajiem diviem jautājumiem, bet atbildēt uz trešo jautājumu faktiski nav iespējams.

[14] 2011.gada 6.decembrī Sabiedrībai tika nosūtīta vēstule Nr. 21-07/7396-I-89, ar kuru Sabiedrība tika uzaicināta uz administratīvā pārkāpuma, par kuru paredzēta atbildība LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā, lietas izskatīšanu 2011.gada 15.decembrī plkst. 11:00 PTAC telpās K.Valdemāra ielā 157, Rīgā. Minētajā vēstulē Sabiedrība tika informēta par tās tiesībām sniegt viedokli un argumentus konkrētajā administratīvajā lietā. Rakstveida viedokli un argumentus Sabiedrība tika lūgta iesniegt līdz 2011.gada 12.decembrim.

[15] PTAC pieprasīto informāciju Sabiedrība nav sniegusi, kā arī uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu 2011.gada 14.decembrī Sabiedrības pārstāvis neieradās. 2011.gada 14.decembrī par Sabiedrībai pieprasītās informācijas nesniegšanu PTAC sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.RA204183.

[16] Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu vēstulē Nr. 21-07/7396-I-89 norādītajā laikā un vietā Sabiedrības pārstāvji neieradās, kā arī viedokli un argumentus administratīvajā lietā Sabiedrība PTAC nav sniegusi.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina turpmāk minēto:

1) NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka *darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*, ir komercprakse. Savukārt NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*, ir komercprakses īstenotājs. Sabiedrības darbība vai bezdarbība, patērētājiem sniedzot vai noklusējot informāciju par maksas stāvvietas pakalpojumu un tā sniegšanu, piemērojot līgumsodu un tā apmaksas panākšanai, izmantojot bloķētājus, ir uzskatāma par komercpraksi NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, jo šāda Sabiedrības rīcība ir vērsta uz Sabiedrības komerciālo mērķu sasniegšanu, sniedzot stāvvietas pakalpojumus un šī rīcība ietekmē vai varētu ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību. Tā kā attiecīgais darbības/bezdarbības veicējs ir Sabiedrība, tā ir atzīstama par komercprakses īstenotāju NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē.

2) Sabiedrības īstenotā komercprakse ir vērtēta no vidusmēra patērētāja uztveres un rīcības viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva) un Eiropas Savienības tiesas praksē norādītās vidusmēra patērētāja pazīmes, proti, to, ka par vidusmēra patērētāju ir uzskatāms pietiekoši zinošs, labi informēts, kā arī pietiekoši vēriņš un piesardzīgs patērētājs.

Konkrētajā gadījumā vidusmēra patērētāju raksturo tādu patērētāju kopums, kas pārvietošanās nolūkos izmanto transporta līdzekļus un to novietošanai Rīgā un citās Latvijas pilsētās izmanto vai varētu izmantot stāvvieta pakalpojumus un transporta līdzekļu bezmaksas novietošanas iespējas.

PTAC norāda, ka līgums par stāvvietas izmantošanu ir civiltiesisks darījums un vidusmēra patērētājam ir jāreķinās ar to, ka šāda darījuma noslēgšana (darījuma gribas

izteikšana) var notikt arī „klusējot” (veicot konkludentas darbības Civillikuma 1428.panta otrā daļas izpratnē). Noslēdzot līgumu par stāvvietas pakalpojumu, patērētājam ir pienākums apmaksāt stāvvietas pakalpojumu maksu, kā arī ir jāreķinās ar līgumsodu, kas var tikt piemērots noslēgtā līguma nepienācīgas pildīšanas vai nepildīšanas gadījumā. Ņemot vērā Civillikumā noteiktos tiesisko darījumu slēgšanas noteikumus, vidusmēra patērētāja uztverē līguma par stāvvietas pakalpojuma sniegšanu noslēgšana ir iespējama apstākļos, kuros patērētājam ir nodrošināta iespēja identificēt pakalpojuma sniedzēju, tā piedāvātos pakalpojumus, tai skaitā līguma priekšmetu, pakalpojuma maksu un līguma izpildes noteikumus, un kuros ir iespējams konstatēt Sabiedrības un izteikt pakalpojuma saņēmēja nepārprotamu tiesiskā darījuma (līguma) pušu darījuma gribu. Tādējādi, pakalpojuma sniedzējam, pirmkārt, ir jāveic visas nepieciešamās darbības, lai nepārprotami un uzskatāmi informētu patērētājus par maksas stāvvietas pakalpojuma sniegšanu konkrētā teritorijā un nodrošinātu līguma noslēgšanu un pakalpojuma maksas pieņemšanu. Ja pakalpojuma maksa attiecīgajā stāvvietā netiek pieņemta un tādēļ šādas stāvvietas izmantošana var tikt piedāvāta tikai ierobežotas pakalpojumu saņēmēju lokam, tad Sabiedrībai ir jāveic ne vien visas nepieciešamās darbības, lai savlaicīgi informētu patērētājus par stāvvietas izmantošanas ierobežojumiem, bet arī nodrošinātu, ka šādā stāvvietā var iebraukt tikai tādas personas, kas ir saņēmušas Sabiedrības atļauju. Konkrētajā gadījumā, piemēram, K.Valdemāra ielas 118, Rīgā stāvvietā, kurā, nav iespējams norēķināties par stāvvietas pakalpojumu, var iebraukt ikviens un tā vietā lai no pakalpojuma saņēmējiem pieņemtu maksu par stāvvietas izmantošanu, Sabiedrības darbinieki pieprasa un ir gatavi pieņemt tūlītēju līgumsoda maksājumu. Turklāt, PTAC uzskata, ka ceļa zīmi, kas norāda uz maksas stāvvietu, vidusmēra patērētājs visbiežāk uztver kā norādi uz tādu maksas stāvvietu, kurā uz vietas ir iespējams norēķināties par stāvvietas pakalpojumu. Maksas stāvvietas pakalpojuma līguma noslēgšana vidusmēra patērētāja uztverē varētu notikt apstākļos, ja attiecīgajā teritorijā ir sniegtas pietiekošas, patiesas, un nepārprotamas norādes un noteikumi par maksas stāvvietas pakalpojumiem, pakalpojumu sniedzēju, pakalpojuma maksu un pakalpojumu sniegšanas kārtību, ja patērētājam ir iespējams fiksēt pakalpojumu izmantošanas laiku, vietu un veidu, kā arī ja patērētājam tiek nodrošināta iespēja veikt samaksu par pakalpojuma maksu. Saistībā ar stāvvietas pakalpojuma izmantošanu patērētājam nav pienākums veikt jebkādas maksājumus personām, kas nevēlas vai nespēj sevi identificēt kā pakalpojuma sniedzēja pārstāvjus, vai arī kas nespēj pamatot un pierādīt līguma noslēgšanu vai sniegt pieprasītās maksas pamatojumu.

Pretēji Sabiedrības paskaidrojumos sniegtajam viedoklim līgumsods nav uzskatāms par atsevišķu neatkarīgi no stāvvietas līguma vienpusēji uzņemtu saistību. Pienākums maksāt pakalpojuma maksu un līgumsodu patērētājam ir jāpilda tikai gadījumos, kad ir ticis noslēgts līgums par stāvvietas pakalpojumu sniegšanu. Ja šāds līgums nav noslēgts, pakalpojuma maksas un līgumsoda pieprasīšana no patērētāja nav pamatota, bet šādās situācijās ar patērētāja rīcību aizskartās personas nepieciešamības gadījumā ir tiesīgas prasīt no konkrētā patērētāja zaudējumu atlīdzību (turklāt, ņemot vērā Civillikuma 1776.panta noteikumus par zaudējumu atlīdzību, tik lielā mērā, ciktāl pakalpojuma sniedzējs, izrādot pienācīgu rūpību, nav varējis tos samazināt).

Patērētājiem ir pienākums ievērot ceļa zīmes, tai skaitā ceļa zīmes, kas norāda uz maksas stāvvietu. Taču par ceļa zīmju neievērošanu normatīvajos aktos pilnvarotās personas patērētājam var piemērot normatīvajos aktos noteikto administratīvo

atbildību, bet administratīvais akts par administratīvās atbildības piemērošanu var tikt izmantots civiltiesisko prasījumu pamatošanai un pierādīšanai.

PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā, konstatējot bloķētāju izmantošanu, patērētāji, pamatojoties uz Civillikuma 1732.pantu, kurā noteikts patvaļīgas un vardarbīgas privāttiesību aizsardzības aizliegums, ir tiesīgi nekavējoties pieprasīt un panākt transporta līdzeklim uzlikto bloķētāju noņemšanu, bet pušu starpā radušies civiltiesiskā rakstura strīdi ir risināmi pušu pārrunu ceļā vai vēršoties vispārējās jurisdikcijas tiesā.

4) Direktīvas, kas ir maksimālās harmonizācijas direktīva un kuras regulējums ir iestrādāts NKAL noteikumos, 2.panta k) punkts nosaka, ka „lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties. Saskaņā ar NKAL 7.panta otro daļu par patērētāja pieņemtu lēmumu slēgt līgumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums:

- iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu, vai atturēties no šādas rīcības;
- kādā veidā un ar kādiem noteikumiem iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu;
- samaksāt preces vai pakalpojuma cenu pa daļām vai kopumā;
- paturēt preci, pieņemt pakalpojumu vai izmantot iespēju īstenot savas likumīgās patērētāja tiesības.

Konkrētajā gadījumā lēmums, kas ir saistīts ar patērētāja izvēli izmantot Sabiedrības piedāvātos stāvvietas pakalpojumus, tai skaitā izmantot tos saskaņā ar konkrētiem noteikumiem noteiktā termiņā vai bezmaksas pakalpojuma sniegšanas veidā, ir patērētāja lēmums par līguma slēgšanu (turpmāk – patērētāja lēmums). Patērētāja lēmums ir arī lēmums, ko patērētājs pieņem vai varētu pieņemt saistībā ar Sabiedrība pieprasīto maksājumu veikšanu, veikšanu noteiktā apmērā, laikā vai veidā. Patērētāja lēmuma ietekmēšana ir uzskatāma par patērētāja saimnieciskās (ekonomiskās) rīcības ietekmēšanu.

5) Direktīvas preambulas 11.punktā ir noteikts, ka ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Savukārt Direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, „būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis. Šie Direktīvas noteikumi ir iestrādāti NKAL 2.pantā, kurā ir noteikts šī likuma mērķis, NKAL 4.panta pirmajā daļā, kurā noteikts negodīgas komercprakses aizliegums, kā arī NKAL 7.panta pirmajā daļā, kur noteikta patērētāja ekonomiskās rīcības negatīvas ietekmēšanas definīcija. Ņemot vērā minēto normatīvo regulējumu, ir secināms, ka komercprakse, kas negatīvi ietekmē („kropļo”) patērētāju saimniecisko rīcību un kas ir aizliegta, ir tāda komercprakse, kuras ietekmē būtiski tiek mazināta patērētāju spēja pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu (liekot patērētājiem pieņemt tādus patērētāju lēmumus, kādus tie citādi nepieņemtu). Komercprakse, kas ir maldinoša un / vai agresīva un tādējādi negatīvi ietekmē patērētāju saimniecisko rīcību, ir negodīga un

līdz ar to arī aizliegta komercprakse. Kā iepriekš minēts, negodīgas komercprakses aizliegums ir noteikts NKAL 4.panta pirmajā daļā, bet NKAL 4.panta otra daļa 2. un 3.punktos ir noteikts, ka *komercprakse ir negodīga, ja tā ir maldinoša vai agresīva.*

6) NKAL 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un apstākļus, kā arī tajā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus, var secināt, ka:*

- *tiek noklusēta būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis;*
- *komercprakses īstenojās būtisku informāciju slēpj vai sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā, vai nenorāda komercprakses komerciālo nolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs, uz rezultātā vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.*

Izvērtējot Sabiedrības īstenoto komercpraksi, PTAC ir konstatējis, ka, piemēram, K.Valdemāra ielas 118, Rīgā, stāvvietā nav iespējams norēķināties par maksas stāvvietas izmantošanu, kā arī šajā stāvvietā netiek sniegta informācija par to, kādā veidā ir iespējams izmantot un kā ir iespējams pārliecināties par piedāvātā 45 bezmaksas minūšu stāvvietas pakalpojuma izmantošanu. PTAC ir arī konstatējis, ka Sabiedrības apkalpoto stāvvietu Noteikumos patērētājiem netiek sniegta informācija par maksas stāvvietas pakalpojuma cenu (maksu). Stāvvietās netiek sniegta arī informācija par Sabiedrību identificējošām pazīmēm – reģistrācijas numuru un juridisko adresi, bet, piemēram, stāvvietā Buļļu ielā 72 a, Rīgā, informācija par personu, kas sniedz stāvvietas pakalpojumus, tiek sniegta divdomīgi, vienlaicīgi norādot gan Sabiedrības, gan arī SIA „Parking Control” firmu.

PTAC norāda, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likumā (turpmāk – PTAL) nostiprināto regulējumu patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja, *iegādājoties preci vai saņemot pakalpojumu, nav ievērota patērētāja izvēles brīvība un viņa izteiktā griba¹, kā arī tad, ja patērētājam nav nodrošināta iespēja saņemt vispusīgu informāciju par preci vai pakalpojumu vai preces vai pakalpojuma cenu².* PTAL 4.panta otrā daļa, paredzot nosacījumus par patērētāja izvēles brīvību un gribu, nosaka, ka *pirms patērētājs iegādājas preci vai saņem pakalpojumu, tam jādod iespēja novērtēt attiecīgās preces vai pakalpojuma derīgumu un atbilstību. Patērētājam jāsaņem pilnīga informācija par preci vai pakalpojumu, norēķināšanās veidu, līguma izpildījumu un atbildību, ja līgumtiesības tiek pārkāptas.* PTAL 17.panta pirmā daļa nosaka, ka *ražotāja, tā pilnvarotā pārstāvja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja pienākums ir iepazīstināt patērētāju ar patiesu un pilnīgu informāciju par piedāvātās preces vai pakalpojuma kvalitāti, drošumu, cenu, garantiju un garantijas remonta iespējām, lietošanas noteikumiem, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja nosaukumu (firmu), vārdu, uzvārdu un adresi, norādot to marķējumā, pievienotajā lietošanas pamācībā, tehniskajā pasē vai citādā rakstveida informācijā.*

Ņemot vērā minēto un NKAL 10.panta ceturtās daļas regulējumu, secināms, ka likumdevējs par būtisku patērētājam pirms līguma noslēgšanas saņemamo informāciju

¹ PTAL 3.panta 1.punkts

² PTAL 3.panta 3.punkts

cita starpā ir noteicis informāciju par pakalpojuma sniedzēju, pakalpojuma cenu un līguma izpildījumu. Tā kā attiecīgā informācija – informācija par pakalpojuma sniedzēju, līguma izpildi, pakalpojuma izmantošanas, tai skaitā pakalpojuma bezmaksas izmantošanas, kārtību, pakalpojuma maksu – netiek sniegta vai tiek sniegta divdomīgi, secināms, ka Sabiedrība noklusē būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu (patērētāja lēmumu par līguma slēgšanu). Tādējādi PTAC uzskata, ka Sabiedrība īsteno NKAL 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto maldinošo komercpraksi, kuras iespaidā varētu tikt pieņemts tāds patērētāja lēmums, kādu patērētājs nepieņemtu, ja attiecīgā informācija patērētājam tiktu sniegta vai tiktu sniegta atbilstošā veidā. PTAC ieskatā, minētā Sabiedrības bezdarbība varētu negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību arī tādejādi, ka, piemēram, patērētājs varētu pieņemt lēmumu veikt pakalpojuma maksu personai, kurai stāvvietas pakalpojuma maksu vai jebkādus citus ar stāvvietas izmantošanu saistītus maksājumus saņemt un/vai pieprasīt nav tiesības; patērētājs nepamatoti varētu pieņemt lēmumu veikt lielāku maksājumu nekā patiesībā pienāktos maksāt par stāvvietas pakalpojumu; patērētājs varētu pieņemt lēmumu veikt maksājumu gadījumā, kad ir sniegts bezmaksas stāvvietas pakalpojums; patērētājs, radot sev papildu izmaksas, varētu pieņemt lēmumu veikt tālruņa zvanu uz Noteikumos norādīto tālruņa numuru, lai iegūtu informāciju, kuras sniegšanas rakstveidā pienākumu Sabiedrībai noteicis normatīvais akts. Tā kā attiecīgā noklusējuma sekas ir Sabiedrības pieprasītais līgumsods un automašīnas bloķēšana, patērētājs šāda noklusējuma dēļ pieņem vai varētu pieņemt arī citus patērētāja intereses negatīvi ietekmējošus lēmumus, kādus citādi nepieņemtu.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, Sabiedrības komercprakse, kuras ietvaros tiek noklusēta patērētāja lēmuma pieņemšanai būtiska informācija, proti, informācija par pakalpojuma sniedzēju, līguma izpildi, pakalpojuma izmantošanas, tai skaitā pakalpojuma bezmaksas izmantošanas kārtību, pakalpojuma maksu, saskaņā ar NKAL 10.panta pirmo daļu ir atzīstama par maldinošu komercpraksi, kas saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu ir uzskatāma par negodīgu komercpraksi, kuras īstenošanas aizliegums ir noteikts NKAL 4.panta pirmajā daļā.

7) NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka *komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.*

PTAC uzskata, ka Sabiedrības rīcība, sniedzot norādes (norādes, kas sniegtas Noteikumos un maksas stāvvietas ceļa zīmju veidā), kas informē vai rada iespaidu par stāvvietas pakalpojuma apmaksas iespējām stāvlaukumā un vienlaicīgi stāvvietā nenodrošinot pakalpojuma apmaksu pieņemšanu (piemēram, stāvvietā K.Valdemāra ielā 118, Rīgā), ir uzskatāma par NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto maldinošo darbību, kuru veicot, tiek negatīvi ietekmēta patērētāju saimnieciskā rīcība un patērētājiem tiek vai var tikt radītas būtiskas negatīvas sekas (līgumsoda, zaudējumu atlīdzības un transporta līdzekļa bloķēšanas veidā). PTAC uzskata, ka šādu maldinošu darbību rezultātā vidusmēra patērētājs pieņem vai varētu pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nepieņemtu. Proti, saņemot savlaicīgi sniegtu un nepārprotamu informāciju par to, ka attiecīgajā stāvvietā uz vietas nav iespējams norēķināties, patērētājs, kurš nav veicis iepriekšēju samaksu par stāvvietas

izmantošanas pakalpojumiem vai nav saņēmis Sabiedrības izdotu atļauju, rēķinoties ar norādi, kurā tiek piedāvāta 45 minūšu bezmaksas stāvvietā, izvēlētos saņemt tikai Sabiedrības piedāvāto bezmaksas pakalpojumu vai arī izvēlētos savu transporta līdzekli nenovietot attiecīgajā stāvvietā. Konkrētajā gadījumā Sabiedrība nav veikusi darbības, kas ierobežotu tādu stāvvietas lietotāju iebraukšanu stāvvietā, kas nav saņēmuši Sabiedrības izsniegto atļauju, bet stāvvietas samaksas pieņemšanas vietā, Sabiedrības darbinieki pieprasa un ir gatavi pieņemt nekavējošu līgumsoda maksājumu. Papildinot iepriekš minēto, PTAC norāda, ka Sabiedrības piedāvātie saziņas līdzekļi – Mājas lapa un Tālrunis – , nenodrošina patērētājiem iespējas no Sabiedrības saņemt informāciju par stāvvietas pakalpojuma apmaksas iespējām. Tādejādi Sabiedrība ne tikai nav veikusi nepieciešamās darbības neatļautas stāvvietas izmantošanas novēršanai, bet arī nav nodrošinājusi pakalpojumu saņēmējiem iespējas saņemt informāciju par stāvvietas tiesiskas izmantošanas iespējām.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, Sabiedrības komercprakse, kuras ietvaros patērētājiem maldinoši tiek piedāvātas iespējas izmantot stāvvietu, norēķinoties par pakalpojumu stāvvietā, saskaņā ar NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punktu ir atzīstama par maldinošu komercpraksi, kas saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu ir uzskatāma par negodīgu komercpraksi, kuras īstenošanas aizliegums ir noteikts NKAL 4.panta pirmajā daļā.

8) NKAL 12.panta pirmā daļa nosaka, ka *komercpraksi uzskata par agresīvu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un visus apstākļus, var secināt, ka tā faktiski ietver neatļaidīgas darbības, piespiešanu, tostarp fiziska spēka vai nesamērīgas ietekmes izmantošanu, negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz preci vai pakalpojumu un rezultātā patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.* Saskaņā ar NKAL 12.panta otro daļu *par nesamērīgu ietekmi uzskata piespiedu līdzekļu izmantošanu pret patērētāju un patērētāja pakļaušanu spiedienam pat tādos gadījumos, kad fizisks spēks netiek lietots un netiek draudēts ar tā lietošanu, tomēr būtiski tiek ierobežota patērētāja iespēja pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu.*

PTAC uzskata, ka konkrētajā gadījumā automašīnu bloķētāju izmantošana kopsakarā ar līgumsoda pieprasīšanu no patērētājiem ir darbības, kas vērtējamas kā nesamērīgas ietekmes izmantošana. PTAC paskaidro turpmāk norādīto:

8.1) Konkrētajā gadījumā automašīnu bloķētāju izmantošanas radītās sekas rada vai var radīt nesamērīgu bloķēto automašīnu lietotāju un/vai īpašnieku tiesisko interešu aizskārumu. Bloķētāju izmantošana, neļaujot automašīnu īpašniekiem vai to pilnvarotajām personām rīkoties ar attiecīgo transporta līdzekli, aizskar Satversmes 105.pantā noteiktās ikviena tiesības uz īpašumu. Ar nobloķēto automašīnu nav iespējams pārvietoties, līdz ar to transporta līdzekli nav iespējams izmantot tā galvenajam iegādes un lietošanas nolūkam. Turklāt šādos gadījumos var tikt aizskartas tādu personu (automašīnu īpašnieku, valdītāju) tiesiskās intereses, kuri nav veikuši transporta līdzekļa novietošanu stāvvietā un kuri nav atbildīgi par stāvvietas noteikumu neievērošanu un Sabiedrībai vai stāvvietu īpašniekiem nodarītajiem zaudējumiem.

Faktiskie apstākļi un Sabiedrības sniegtie paskaidrojumi liecina, ka bloķētāju izmantošana ir vērsta uz to, lai Sabiedrība automašīnu lietotājiem, radot ievērojamas neērtības un izmantojot šo personu neizdevīgo stāvokli, stāvvietā nekavējoties panāktu Sabiedrības pieprasītā maksājuma (līgumsoda) saņemšanu. Transporta līdzeklis, kura vērtība ir daudzkārt lielāka nekā Sabiedrības pieprasītais līgumsoda maksājums vai

iespējamā neapmaksātā pakalpojuma maksa un kura izmantošanas ierobežošana tā lietotājam vai īpašniekam rada vai var radīt kaitējumu, kas ir ievērojami lielāks nekā Sabiedrības pieprasītais līgumsods vai iespējamā neapmaksātā pakalpojuma maksa, rada situāciju, kurā netiek ievērotas Satversmes 105.pantā noteiktās personu tiesības uz īpašumu, kā arī, ņemot vērā iepriekš norādīto, Sabiedrības rīcība (darbība vai bezdarbība), kas ir vērsta uz neatļautas stāvvietas izmantošanas novēršanu, nav samērojama ar rīcību, ko Sabiedrība veic līgumsoda piedziņas panākšanai un neatbilst Civillikuma 1.pantā noteiktajām labas ticības principa prasībām.

8.2) Civillikuma 1732.pants nosaka, ka „*saistību tiesības, tāpat kā visas privāttiesības, aizsargājamās tikai tiesas ceļā; tādēļ neviens nedrīkst meklēt savas tiesības patvaļīgi un vardarbīgi*”. Civillikuma 1733.pants nosaka izņēmumus, kuri privāttiesiskajās attiecībās dod iespēju veikt saistību tiesību aizsardzību ārpus tiesas ceļā. Pie šādiem ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļiem pieder Civillikuma 1733.pantā minētā aizturējuma un ķīlāšanas tiesība. PTAC uzskata, ka ne aizturējuma tiesības, ne ķīlāšanas tiesības piemērošana nevar tikt uzskatīta vai pielīdzināta pakalpojuma sniegšanai, kā arī pretēji Sabiedrības paskaidrojumos norādītajam šie ārkārtas saistību tiesību aizsardzības līdzekļi nevar tikt izmantoti kā vienveidīgi piemērojams un sistemātiski izmantojams komercdarbības ienākumu gūšanas veids.

8.3) Bloķētāju izmantošanu Sabiedrība Noteikumu 10.punktā ir pamatojusi ar Civillikumā noteikto aizturējuma tiesību. PTAC uzskata, ka bloķētāju izmantošana konkrētajā gadījumā nevar tikt attaisnota ar Civillikumā noteikto aizturējuma tiesību, jo īstermiņa autostāvvietu pakalpojumi, ko sniedz Sabiedrība, starp automašīnu lietotājiem un Sabiedrību (vai nekustamā īpašuma īpašniekiem) nerada nekustamā īpašuma nomas vai īres tiesiskās attiecības un līdz ar to uz šādiem līgumiem nav attiecināma aizturējuma tiesību izmantošana.

Civillikuma 2112.pants nosaka, ka *noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķiruma līgums - īre*. Slēdzot līgumus ar patērētājiem, nekustamā īpašuma nomas attiecības nevar veidoties kaut vai tādēļ vien, ka viena no līguma pusēm ir patērētājs, proti, persona, kas atbilstoši PTAL 1.panta 3.punktam auto stāvvietas pakalpojumu *izmanto nolūkam, kas nav saistīts ar saimniecisko vai profesionālo darbību* un attiecīgo nekustamo īpašumu šāda persona neizmanto kā *augļu nesējas lietu*.

PTAC uzskata, ka, slēdzot līgumus par īstermiņa auto stāvvietas pakalpojumu sniegšanu, starp patērētājiem un Sabiedrību (vai attiecīgā nekustamā īpašuma īpašniekiem) neveidojas arī nekustamā īpašuma īres tiesiskās attiecības. Kaut arī stāvvietas pakalpojuma sniegšana ir saistīta ar konkrēta nekustamā īpašuma īslaicīgu izmantošanu automašīnas novietošanas nolūkā, šāda nekustamā īpašuma izmantošana neatbilst Civillikumā noteikto nekustamā īpašuma īres tiesisko attiecību būtībai. Proti, lai konstatētu nekustamā īpašuma īres tiesiskās attiecības, pirmkārt, ir nepieciešams konstatēt, vai nekustamā īpašuma izmantotājs ir uzskatāms par attiecīgā nekustamā īpašuma faktisko valdītāju (turētāju). Persona, kas Sabiedrības stāvvietās īslaicīgi novieto automašīnu, nav uzskatāma par attiecīgā nekustamā īpašuma faktisko valdītāju, jo šādas personas tiesības ir strikti ierobežotas tikai ar tiesībām īslaicīgi novietot automašīnu noteiktā vai visbiežāk nenoteiktā nekustamā īpašuma daļā. Turklāt citām personām nav pienākums rēķināties ar automašīnas novietotāju kā ar attiecīgā nekustamā īpašuma vai tās daļas valdītāju, kā arī automašīnas novietotājs

saistībā ar attiecīgā nekustamā īpašuma izmantošanu nevar rēķināties ar neierobežota skaita tādu personu tiesībām un pienākumiem, kas tajā pašā stāvvietā novieto vai varētu novietot savas automašīnas.

Tā kā saskaņā ar Civillikuma 1733.pantu un turpmākajiem pantiem, aizturējuma tiesības ir izmantojamas tikai gadījumos, kad ir konstatējamas nomas vai īres tiesiskās attiecības, un tā kā konkrētajā gadījumā Sabiedrības īstenotā komercprakse nav saistāma ne ar nomas, ne arī ar īres tiesiskajām attiecībām, Noteikumu 10.punktā norādītais bloķētāju izmantošanas pamatojums un bloķētāju izmantošana nav tiesiska.

8.4) Noteikumu 10.punktā Sabiedrība ir noteikusi, ka tā ir tiesīga izmantot bloķētājus līdz brīdim, kamēr vainīgā persona samaksā līgumsodu. Savukārt Noteikumu 11.punktā ir noteikts, ka bloķētājs var tikt noņemts tikai pēc līgumsoda samaksas un tā noņemšana var tikt veikta diennakts laikā no plkst. 08:00 līdz plkst. 22:00. PTAC uzskata, ka Noteikumu 10. un 11.punkta piemērošana patērētājiem rada vai var radīt nepamatotus zaudējumus, kuru samazinājums ir atkarīgs no Sabiedrības rīcības. Piemēram, ja patērētājam nav iespējams „soda kvītī” norādīto maksu (līgumsodu) apmaksāt kvītī norādītajā termiņā, tad viņam nav iespējams lietot konkrēto transportlīdzekli līdz brīdim, kamēr nebūs veikta norādītas summas samaksa. Ņemot vērā PTAC rīcībā esošo informāciju, secināms, ka transportlīdzekļa lietotājam vai īpašniekam tiek liegta iespēja izmantot minēto automašīnu līdz pat vairākām stundām un dienām. Turklāt, ņemot vērā Noteikumu 11.pantā norādīto, laika posmā no 22:00 līdz 08:00 patērētājam nav iespējams panākt bloķētāju noņemšanu un par šo laika posmu no patērētāja pieprasītā līgumsoda summa var tikt palielināta (piemēram, vieglajām automašīnām par Ls 20,-). Turklāt, lai panāktu automašīnas atbloķēšanu, pieprasītais līgumsods patērētājam ir jāsamaksā uzreiz un pilnā apmērā. PTAC uzskata, ka Noteikumu 10. un 11.punkta noteikumi ir pretrunā PTAL 5.panta otrajā daļā 5.punktā noteiktajam līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principam un kontekstā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, kuru piemērošana rada vai var radīt tūlītēju kaitējumu tiem patērētājiem, kuri izmanto Sabiedrības pakalpojumus, vai no kuriem Sabiedrība pieprasa līgumsoda samaksu.

Ņemot vērā minēto, PTAC secina, ka konkrētās komercprakses ietvaros bloķētāju izmantošana rada nesamērīgu personu tiesisko interešu aizskārumsu un ir pretrunā Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam.

Bloķētāju izmantošana attiecīgās komercprakses ietvaros nav attaisnojama ar Civillikumā noteikto aizturējuma un ķīlāšanas tiesību, bet bloķētāju izmantošanas noteikumi kopsakarā ar tūlītēju pieprasītā līgumsoda samaksas panākšanu ir vērtējami kā netaisnīgi līguma noteikumi, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu patērētāju tiesiskajām interesēm. Sabiedrības rīcība, izmantojot bloķētājus, konkrētajā gadījumā ir uzskatāma par nesamērīgas ietekmes izmantošanu, kuras rezultātā būtiski negatīvi tiek ietekmēta vai var tikt negatīvi ietekmēta vidusmēra patērētāja ekonomiskā rīcība un tā rezultātā patērētājs pieņem vai varētu pieņemt tāds lēmumus par pakalpojuma saņemšanu un maksājumu veikšanu, kādus viņš citādi nepieņemtu. Šāda Sabiedrības īstenotā komercprakse, kuras ietvaros tiek izmantota nesamērīga ietekme, saskaņā ar NKAL 12.panta pirmo un otro daļu ir atzīstama par agresīvu komercpraksi, kas atbilstoši NKAL 4.panta otrās daļas 3.punktam ir uzskatāma par negodīgu komercpraksi, kuras īstenošanas aizliegums ir noteikts NKAL 4.panta pirmajā daļā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir atzīstams, ka konkrētajā lietā konstatētā Sabiedrības īstenotā komercprakse, ir uzskatāma par negodīgu, proti, maldinošu un agresīvu komercpraksi.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „*Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.*”

Ņemot vērā to, ka konkrētā Sabiedrības īstenotā konkrētā komercprakse ir atzīstama par negodīgu, šīs komercprakses raksturu un būtību un to, ka Sabiedrība, nepildot Lēmumā noteikto tiesisko pienākumu, turpina attiecīgās komercprakses īstenošanu, PTAC uzskata, ka lietā nav lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 1.,3. un 4.punktā noteiktos lēmumus, bet Sabiedrībai saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto ir lietderīgi uzlikt tiesisku pienākumu izbeigt Sabiedrības īstenoto negodīgo komercpraksi (maldinošo un agresīvu komercpraksi). Saskaņā ar NKAL 17.panta otro daļu, stājoties spēkā PAC galīgajam lēmumam komercprakses lietā, 2011.gada 19.augustā pieņemtā lēmuma par pagaidu noregulējumu (lēmums Nr.21-07/4931-I-89) darbība tiek izbeigta. Vienlaikus, ņemot vērā LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka Sabiedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, un, ņemot vērā apstākli, ka Sabiedrības īstenotā komercprakse ir uzskatāma par maldinošu un agresīvu komercpraksi, kas negatīvi ietekmēja vai varēja negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai par izdarīto administratīvo pārkāpumu saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu būtu piemērojams administratīvais sods, kas paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu *par negodīgu komercpraksi - uzliek naudas sodu juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.*

PTAC ieskatā, ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta pārtraukt negodīgas komercprakses īstenošanu savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu komercprakses pārkāpuma izdarīšanu. Arī LAPK 1.panta pirmā daļa nosaka, ka *administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā, un juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas.* (Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). Vienlaikus PTAC ņem vērā, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā

soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 4.pantā noteiktos principus un 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus. Lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, PTAC ir ņēmis vērā samērību starp Sabiedrības rīcību, īstenojot negodīgu komercpraksi un šīs rīcības ietekmi uz patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskajām interesēm, tai skaitā uz patērētāju tiesībām saņemt pilnīgu un patiesu informāciju par pakalpojumu, tā sniedzēju, pakalpojuma maksu un noslēgtā līguma iepildes kārtību, uz tiesībām saņemt tādas pakalpojumus, kas atbilst pakalpojuma sniedzēja piedāvājumā izteiktajam apsolījumam, tiesībām uz netraucētu īpašuma un valdījuma izmantošanu, tiesībām uz strīdu risināšanu tiesiskā veidā (neizmantojot pakalpojuma sniedzēja patvaļīgas vai vardarbīgas metodes), tiesībām uzņemties tikai tādas saistības, kas ir pamatotas ar skaidru un nepārprotamu darījuma pušu gribas izteikumu.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.pantu mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu, taču ir konstatēti apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu. Proti, tā kā Sabiedrība, nepildot Lēmumā noteikto tiesisko pienākumu, ir prettiesiski turpinājusi īstenot negodīgu komercpraksi, PTAC ir konstatējis LAPK 34.panta pirmās daļas 1.punktā norādīto apstākli, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, lietas materiālus, izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, atbildību mīkstinošo apstākļu neesamību un atbildību pastiprinošo apstākļu esamību, kā arī, ievērojot vienlīdzības principu, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 8000,00 apmērā, kas konkrētajā gadījumā ir uzskatāms par samērīgu naudas sodu, īpaši ņemot vērā patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm radīto apdraudējumu un nepieciešamību Sabiedrību un citus tirgus dalībniekus atturēt no turpmākas šādas komercprakses īstenošanas.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz Satversmes 105.pantu, LAPK 1.pantu, 9.pantu, 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punktu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 260.panta trešo daļu, 274.pantu, Administratīvā procesa likuma 4.pantu un 66.pantu, PTAL 1.panta 3.punktu, 5.panta otrajā daļas 5.punktu, 6.panta trešās daļas 1.punktu, 17.panta pirmo daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1.un 2.punktu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.un 3.punktu, 7.panta pirmo un otro daļu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu, 10.panta pirmo un ceturto daļu, 12.panta pirmo un otro daļu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta astotās daļas 2.un 5.punktu, 17.panta pirmo, otro un trešo daļu, Civillikuma 1776.pantu, 1732.pantu, 1733.pantu

n o l e m t s:

**SIA „EuroParking”, reģistrācijas numurs:40103410528, juridiskā adrese:
Pulkveža Brieža ielā 35, Rīgā, LV-1045**

1) **uzlikt tiesisku pienākumu** izbeigt negodīgu komercpraksi (maldinošu komercpraksi), kuras ietvaros Sabiedrība patērētājiem noklusē vai sniedz maldinošu informāciju par tās apkalpoto autostāvvietu izmantošanu un Sabiedrības piedāvātajiem autostāvvietu pakalpojumiem;

2) **uzlikt tiesisku pienākumu** izbeigt negodīgu komercpraksi (agresīvu komercpraksi), kuras ietvaros no patērētājiem tiek pieprasīta tūlītēja līgumsoda vai līdzīgas sankcijas maksa un kuras ietvaros no patērētājiem pieprasīto maksājumu saņemšanai tiek izmantoti transporta līdzekļu bloķētāji vai līdzīgas ierīces;

3) **uzlikt naudas sodu** Ls 8000,00 (astoņi tūkstoši latu) apmērā.

Pieņemto lēmumu SIA „EuroParking” ir tiesības pārsūdzēt likumā paredzētajā kārtībā. Saskaņā ar NKAL 16.pantu uzraudzības iestādes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase	Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase	BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN)	LV12TREL1060121019400	
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr. E03-KREUD-27	
Pieņemšanas datums:	2011.gada 15.decembrī	

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Direktores vietniece

(personiskais paraksts)

B.Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS